

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lugduni, M.DC.LI.**

II. Quid addat natura supra suppositum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

aliam formam) propter formam equi, & propter equum constitutum ex dispositionibus: sed dispositiones distinguuntur adaequatè à forma equi, & ab equo constituto ex materia, & forma ergo intenduntur propter aliquid adaequatè ab illis distinctum: ergo non habent rationem substantiae. Ex hoc capite excludo à ratione substantiae quantitatè, & omnes primas qualitates, quæ sunt dispositiones ad formam substantialem, & ad compositum substantialem. Excludo etiam omnes secundas qualitates, quæ oriuntur ex primis, quia si primæ propter se non intenduntur, neque propter se poterunt intendi secundæ, quæ ex primis oriuntur. Ex eodem capite qualitates omnes vitales à ratione substantiae excluduntur, quia hæc intenduntur, ut perficiant viuentem in actu primo, quod supponunt, & à quo adaequatè distinguuntur. Impulsus, lucem, sonum, & alias huiusmodi qualitates eadem ratione inter substantias non annuero, quia omnes inueniuntur sunt propter substantiam perficiendam, vel ob alia munera obeunda, à quibus adaequatè distinguuntur, sic inueniuntur sunt species impressæ ut viuentis expressam valeat illis adiutum producere: lux propter substantiam quod afficit, tum ut sit obiectum potentie visus, quod videatur, & ratione cuius alia obiecta videri possunt, & sic de quibuscunque aliis qualitatibus.

13 *Actiones & passionès à terminis distinctæ, institutæ sunt à natura propter terminum, ut hic mediis illis existentia recipiat, ergo intentæ sunt propter aliquid ab illis adaequatè distinctum, ergo non habent rationem substantiae. Quod si actio, & passio à termino non distinguantur eandem naturam cum illo subibunt, & si terminus sit substantia, actio cum illo identificata substantia erit. Sic creationem Angelo identificatam, quam non repugnare ostendi in physicis, Controu. 13. Punct. 2. substantiam censo esse dicendam. Relationem transcendentalem à fundamento, & prædicamentalem à fundamento, & termino non distinguo, ideo eiusdem natura erit transcendentalis cum fundamento, & prædicamentalis cum fundamento & termino. Qui autem asserunt relationes prædicamentales esse accidentia superaddita affirmant non intendi propter se, sed resultare ex fundamento, & termino, ex quo capite sub prædicta definitione non comprehenduntur. Præsentia similiter intenditur propter substantiam, quod afficit adaequatè ab illa distinctum, ut illud constituitur in debita distantia ad influxus necessarios ad suam conservationem recipiendos, & ad agendum, & patiendum: ergo similiter præsentia excluditur à conceptu supra assignato substantiæ constitutiuo. Duratio accidentis physicum non est distinctum à re durante, & in sententia, quæ defendit esse speciale accidentis superadditum eodem modo de illa, ac de præsentia philosophandum est. Sit ut præsentia non distinguatur. Habere tantum dicit extrinsecam denominationem, quibus clauduntur omnia accidentium prædicamenta, quorum nulli competit definitio substantiæ à me assignata, ex quo concludo optimam esse, si quidem competit omnibus entitatibus, quas substantias esse tenet Schola, & nulli illarum quæ inter accidentia recensentur.*

14 *Obiicies: sicut forma equi est propter equum qui resultat ex forma, & ex materia præsupposita, sic calor est propter hoc concretum calidum, quod resultat ex calore, & ex subiecto, quod ad calorem supponitur: ergo sicut forma equi est substantia, quia non est propter aliquid adaequatè ab illa distinctum, sic calor erit substantia iuxta nostra principia quia non est propter aliquid ab illo adaequatè distinctum, sed propter calidum cum quo inadæquatè identificatur, sicuti forma equi cum equo. Respondeo negando primum antecedens, quia forma equi primario intenditur propter equum, quem constituit, calor vero non intenditur primario propter calidum, quod constituit, sed propter subiectum, quod supponit, calidum enim formaliter ut calidum, non intenditur propter se: sed propter subiectum, quod dicit pro materiali, in cuius gratiam natura constituit calorem, ut subiectum quod supponit, constitueret calidum, sic de aliis accidentibus, quæ instituta sunt propter substantias, quas afficiunt mediata, vel immediate, ut substantiæ perficiantur, & bene se habeant, vel in ordine ad se, vel in ordine ad aliquam actionem, vel passionem ipsarum.*

15 *Contra prædictam definitionem, & conceptum quem substantiæ adscripsi nullam difficultatem inuenio, quam*

Franciscus Quædo, Philosoph. Tom. II.

prædicta doctrina non præoccupauerit, ex qua facile erit quancumque dissoluere, constat etiam ex prædicta definitione quæ sit formalis ratio accidentis, eo enim ipso quod ens adaequatè diuidatur in substantiam, & accidens, & substantia definitur, id quod primario propter se intenditur à natura, seu id quod non intenditur propter aliud, à quo adaequatè distinguatur, consequens est accidens definiri, id quod intenditur à natura propter aliud à quo adaequatè distinguatur.

PUNCTUM II.

Quid addat natura supra suppositum.

Præcipua substantiæ affectio est substantia, ideo de substantia disputatur, cum de substantia disputatio instituitur.

§. I.

Terminorum explicatio.

1 *Opportet terminorum explicationem in hac materia præmittere, ut distincte nostra procedat disputatio. Natura est id, cui substantia contingit; natura dicitur totum resultans ex materia, forma, & vnione, etiam totum sit simplex principium primum operationum, cui reliqui modi, & cetera accidentia adueniunt. Substantia dicitur entitas complens, & perficiens naturam seu totum substantiale supra explicatum, de natura substantiæ, & effectu formali, qui ex illa confurgat dicā Punct. 3. Substantia hæc quando complet naturam completam sicuti hominē vel equum supposita dicitur, & suppositum constituit; suppositum enim dicit naturam substantialem completam substantiā terminatam. Si natura hæc rationalis sit, substantia non tantum dicitur supposita, sed etiam personalitas, & totum quod constituit non solum suppositum appellatur, quod est nomen commune substantiæ adaequatè includenti naturam rationalem, sicut includit homo, & irrationalem sicuti includit equus, sed etiam persona, quo speciali nomine gaudet subsistens completum rationale, si substantia naturam, seu substantiam inadæquatam perficit, neque supposita, neque personalitas dicitur, subsistens enim inadæquatam, neque suppositum, neque persona dicitur, sic rationalis animus in statu separationis non dicitur persona, neque suppositum, sed tantum subsistens, quia nomina, persona, & suppositum, naturæ tantum completæ accommodantur. Nec desunt aliqui qui modum illum quo afficitur rationalis animus in statu separationis reuocant substantiam appellare, sed modum perfectiatis dici volunt, sed immerito, animus enim rationalis in statu separationis subsistens dicitur, & substantia partiali gaudet, neque est ratio aliqua, quæ modum hunc loquendi reprehendat, illumque inducunt rationes omnes, quæ suadent modum afficientem naturam completam substantiam esse dicendam.*

2 *Itaque substantia abstrahit à ratione completæ, & incompletæ, & supposita contrahitur ad rationem completæ, abstrahit tamen à pura supposita, quæ afficit naturam irrationalem, & à supposita, quæ afficit rationalem naturam, & dicitur personalitas. Personalitas hæc dicit substantiam completam, & afficientem rationalem naturam. Eodem modo quo se habent substantia, supposita, & suppositum, se habent inter se subsistens, suppositum, & persona.*

4 *Hypothasis aliquando idem sonabat, quod substantia ideo recubant Patres in diuinis admittere tres hypothases, ne viderentur tres substantias admittere, iam verò nomen hypothasis pro eodem sumitur, quod suppositum, licet non raro sumatur non pro supposito in concreto; sed pro substantia, seu supposita, & in quacumque ex his duabus posterioribus acceptionibus sumatur, verè dicitur dari in diuinis tres hypothases, quia dantur tria supposita realiter inter se distincta, & tres subsistētē relatiue per quas hæc supposita cōstituantur. Inuenies aliquando apud Arist. hoc nomen, substantia, sumptū pro eodem quod existentia, quia Philosophus substantiam naturæ superadditam non agnouit, cuius notitiam tantum ex mysterio Incarnationis assequuti sumus. Vleimō*

B b

ne

ne te in hac materia terminum aliquem lateat, scito Græcos hoc nomine *idea* significasse quod Latini his vocibus *essentia, substantia, natura*, unde tres personæ *homo, ouison* vocantur, id est, vnius essentia.

§. II.

Aliorum sententia circa præcipuam difficultatem.

5 **S**uppositum aliquo modo distingui à natura certum est, siquidem Verbum assumpsit naturam humanam, & non assumpsit hominem, seu suppositum: quæ verò intercedat distinctio inter vtrumque extremum inter Catholicos Controversæ materiam præbet.

6 **V**etusti Philosophi mysterij Incarnationis ignari naturam à supposito non distinguebant, quibus in re consentire videntur Henr. & Durand. apud Patrem Suar. disp. 34. sect. 2. num. 4. ubi hos refert asserentes naturam, & suppositum tantum per rationem distingui, sicuti distinguuntur entitas, & ens: Sententia hæc omnino est intolerabilis, quia si homo, & humanitas tantum differunt ex modo significandi, & per rationem; non verò in re, implicat vnionem hypostaticam terminatam fuisse ad naturam humanam, & non ad suppositum, ex duobus enim realiter identificatis, & tantum per rationem distinctis non potest vnum vniri, & alterum non vniri, quia vnio est præcisua: ergo secundum hanc sententiam Verbum vnitum fuit, non solum humanitati, sed homini, seu supposito creato: ergo non solum assumpsit humanitatem, sed hominem, quod hæreticum est: ergo suppositum, & natura, seu homo, & humanitas non tantum per rationem, sed etiam realiter distinguuntur.

7 **R**espondere posset pro Durando vnionem hypostaticam posse præscindere inter naturam humanam, & substantiam ex eo præcisè, quod per rationem distinguuntur, etiam si realiter identificentur, sicuti eademmet vnio præscindit ex parte Verbi, inter substantiam, & naturam, quæ realiter identificantur, & tantum per rationem distinguuntur, & nihilominus vnio naturæ humanæ immediate terminatur ad substantiam Verbi, & non immediate terminatur ad naturam Verbi, quia natura humana Christi non est immediate vnita naturæ diuinæ, sed tantum personalitati Verbi, etsi personalitas Verbi, & natura diuina identificentur: ergo eadem ratione poterit Verbum vniri immediate naturæ humanæ, & illam assumere, & non vniri substantiæ creatæ, neque illam assumere, etiam si natura humana, & illius substantia creata realiter identificentur. Respondeo naturam diuinam non vniri immediate naturæ humanæ, & vniri substantiam Verbi cum illa identificatam, summum esse nostræ fidei mysterium, quod solum reperiri potuit in re infinita simpliciter per essentiam, sicuti est diuinum Verbum, illiusque natura, ratione cuius infinitatis alia his similibus componuntur, sicuti substantiam Verbi produci, & non produci naturam cum illa identificatam; naturam communicari alij personæ, & non personalitatem, quæ, aut alie his similibus in creaturis admitti nefas est, & ita licet in diuinis possumus, & debeamus admittere aliquam conuenire alicui prædicato, & non alij cum illo identificato, hoc in creatis nequaquam admittendum est, quia in diuinis oritur ex Dei infinitate, ratione cuius sine vlla oppositione possunt competere illa, quæ in creaturis sine contradictione non admittentur.

8 **A**ddo ratione identitatis substantiæ Verbi cum natura diuina, humanitatem immediate vnitam substantiæ Verbi mediatè esse vnitam naturæ diuinæ, substantia autem Verbi immediate vnita naturæ humanæ, neque mediatè, neque immediate vnitur substantiæ naturæ humanæ, quia hæc nullo modo existit eo ipso, quod Verbum sit vnitum humanæ naturæ.

9 **S**cotus quem sui sequuntur asserit in 3. dist. 1. q. 1. §. non asserendo, suppositum non addere supra naturam aliquid posituum, sed quid negatiuum, videlicet negationem vnionis actualis ad aliud suppositum, insuper negationem vnionis aptitudinalis ratione cuius anima in statu separationis non est suppositum, quia licet habeat negationem vnionis actualis, non habet negationem aptitudinalis vt vnitur, quia capax est vniri supposito. Si Scotus obiicias naturam similiter esse aptam vniri alteri supposito, respon-

debit naturam non esse aptam, sed non repugnantem, autem verò rationalem in statu separationis non solum non esse repugnantem vt vnatur, sed esse aptam.

Hanc opinionem efficaciter satis impugnat Pater Scotus supra n. n. ad hominem contra Scotum, & Nominales asserentes posse suppositum creatum alienam naturam terminare, in quo casu natura, vel terminaretur aliquo posituo, vel negatiuo; si aliquo posituo iam substantia aliena erit quid posituum, & consequenter omnis substantia non sit respectu omnium naturarum, quæ distinguuntur ab illa cuius est propria. Si dicas terminari aliquo negatiuo, manifestè implicat, quia natura non potest vniri negatiui subiecti extranei, quia ad negationem nulla potest positua vnio terminari, neque negatiua excogitari potest, quia vnio negatiua vnio non est, sed negatio vnionis, & etiam si vnio negatiua vnio dici posset, non apparet in prædictis, quæ vnio negatiua posset hæc esse, neque natura potest immediate affici negatione subiecti extranei, quia si immediate illa afficeretur, iam illa negatio non esset aliena, sed propria, illud enim quod immediate rem afficit, vel quod res per se, & immediate respicit non potest esse alienum; sed necessariò est proprium, quid enim magis proprium, quam illud quod sine alio medio interiecto respicitur.

Ex hoc argumento aliud probabile satis deducit idem Suarius: Verbum diuinum terminat naturam humanam secundum substantiam, quæ est in Verbo quid posituum, vt conuincit ratio supra facta, quia intelli substantiam terminantem alienam naturam debere esse posituum, & in diuinis personis admittunt omnes Theologi, & negari non posset absque infano errore: ergo etiam substantia suppositi creati est quid posituum. Confirmatur: sicuti substantia Verbi constituit Verbum subsistens, ex eo quod illius naturam diuinam terminet, ita substantia cuiusvis suppositi creati constituit illud subsistens, ex eo quod illius naturam terminet, & simile effectum præstat substantia creata naturæ creatæ (loquor vulgari modo iuxta quem dicitur formam tribuere subiecto sum effectum formalem, quem sum moderatus Controversia sexta Physic. Puncto 3. illi quem præstat substantia increata naturæ increatæ salua differentia entis creati, & increati: ergo sicuti in Verbo esse subsistens est quid posituum increatum, ita in homine esse subsistens erit quid posituum creatum.

Rursus arguo contra eandem sententiam. Si suppositum non addit aliquid posituum supra naturam sequeretur habere totam perfectionem creatam, quæ haberet, si substantia propria substantia creata, quia tantum illi deficeret negatio, seu ablatio vnionis ad Verbum, per ablationem autem non constituitur natura magis perfectæ, vt acutè notauit Scotus, sed per additionem. Adde ego per ablationem posse naturam negatiue perfici, etsi non positue, quando ablatio est alicuius posituæ imperfectionis, in præsentem autem ablationem vnionis ad Verbum non est ablatio posituæ imperfectionis, quia vnio ad Verbum non est imperfectio posituæ naturæ humanæ, sed maxima illius perfectio: ergo natura humana per negationem vnionis ad Verbum non constituitur positue perfectæ, neque negatiue, hoc est carens imperfectione, quæ haberet seclusa hac negatione: ergo Verbum diuinum assumens naturam humanam assumpsit illam cum omni perfectione positua, & negatiua, quam haberet si subsisteret propria substantia, si substantia propria nihil aliud est quam negatio vnionis ad Verbum. A priori breuiter eandem rationem expendo. Pura negatio non potest esse perfectio entitatis posituæ, neque illam perficere: sed substantia est perfectio naturæ & illam perficit: ergo substantia non est negatio. Maiorem probonegatio est non ens: ergo non potest esse perfectio, perfectio enim est complementum, & nulla res compleri potest per negationem, quia complementum dicit additionem perfectionis, negatio autem, non est additio, sed ablatio. Minorem proba: si substantia non perficeret naturam, illamque completeret penitus esset otiosa, & nullum esset minus, seu formalis ratio, per quam posset constitui, vt constabit ex dicendis Puncto sequenti: ergo dicendum est substantiam naturam perficere, & constituere totam subsistens, quod perfectionem addat supra totum essentiale, seu naturam ex materia, & forma compositam. Conclusio, & ratio robur accipiet ex dicendis Puncto immediato de substantia

substantiæ munere, quod non solum iuxta nostram sed etiam iuxta aliorum sententiam non poterit sine positiua entitate designari.

- 13 Arguo insuper contra eandem sententiam. Definivit Ecclesia contra Nestorium, in Christo naturam humanam non retinere propriam subsistentiam, sed si subsistentia naturæ humanæ tantum diceret negationem vnionis ad aliud suppositum, necessaria non esset talis definitio, quia ex apprehensione terminorum constaret naturam humanam vnitam Verbo, non retinere negationem vnionis ad Verbum, quod quauis amens, & solidus negare non posset Nestorius terminis apprehensis, & superflue, ac importune definiretur, id quod natura lumine notum est, videlicet naturam vnitam Verbo non habere negationem vnionis ad Verbum, quod esset definire naturam non esse simul vnitam, & non vnitam, & non illi duo contradictoria primò, & per se nota competere. Vltimò solet reici hæc opinio, quia verbis tantum videtur differre ab opinione Durandi, quia Durandus fatetur in natura substantiali completa necessariam esse carentiam vnionis ad aliam personam, vt possit dici suppositum subsistens propria subsistentia.

- 14 Alij asserunt subsistentiam distinguere à natura ratione connotati, & secundum se cum illa identificari, eodem modo quo de relatione prædicamentali dici solet identificari cum fundamento secundum se, & distinguere per terminum tantum per connotatum; in hac sententiam nonnulli interpretantur Nominales asserentes cum Scoti subsistentiam tantum addere supra naturam negationem, cum qua sententia volunt componere subsistentiam esse quid positiuum adæquatè cum natura identificatum, & negationem superadditam se habere tanquam conditionem. Hac ratione componere præsumunt Verbum fuisse vnitam humanitati, & non subsistentiæ, quia potuit assumere naturam non formaliter subsistentem ex defectu connotati, sicuti existit fundamentum relationis non formaliter relatum ex defectu connotati quando existit fundamentum termino non existente. Contra hos connotatores scribam Controu. 9. Punct. 4. vbi doctrinam hanc de connotatis, quam ad plures entitates extendunt, in omnibus impugnabo. Sustinet etiam in hac materia specialem impugnationem, nimis quæ grauem difficultatem, inferunt enim ex doctrina tradita in Christo existere subsistentiam creatam naturæ humanæ in se, & secundum suam entitatem, etiam si non sit quoad formalitatem, neque formaliter naturam subsistentem reddat, & consequenter inferunt assumptis Verbum totum reale, & physicum quod dicit suppositum creatum, quod ego non concedam.

- 15 Doctrinam de connotatis amplexus est Paladus in 3. dist. 6. & alij quos refert Henric. quodlib. 3. concl. 2. asserentes suppositum non distinguere à natura per aliquid intrinsecum, sed per extrinsecam connotata, quæ sunt accidentia constitutiva idem suppositum. Reicienda est hæc sententia communi impugnatione exhibitæ contra omnes connotatores, & specialem contra illam instituta, ex eo quod nulla appareat accidentia, quæ possint neque tanquam connotata suppositum constituit. Insuper quia Verbum assumptis naturam humanam cum omnibus passionibus, proprietatibus, atque accidentibus, & ita illam assumpsit formaliter subsistentem, si per accidentia, tanquam per connotata constitueretur subsistens, assumpsit enim naturam, quæ secundum se, dicit totum quod subsistentiæ est intrinsecum, & assumpsit illam affectam propriis accidentibus, quod secundum hanc sententiam est assumere naturam cum propriis subsistentiæ connotatis in quibus includitur totum id, quod intrinsecè, & extrinsecè in recto, & in obliquo dicit suppositum creatum.

§. III.

Propria sententia.

- 16 Concludo ex his subsistentiam esse quid reale positiuum naturæ superadditum; ita fert communis omnium Doctorum opinio, præter illos, quos dedi supra pro relictis sententiis: ita tenent P. Soar. disp. 34. sect. 2. num. 20. P. Val. 3. p. t. r. disp. 31. c. 6. P. Valent. 4. disp. 1. q. 4. punct. 2. P. Albert. de prædicam. Subst. c. 3. q. 7. P. Hurtad. disp. 11. Metaph. sect. 36. Arriaga disp. 4. sect. 11. subsect. 2. & alij in numeris consentiunt Thomistæ, in quibus illa tradit Bañez 1. p. q. 3. art. 2. dub. 1. & Capreol. in 3. p. q. 1. art. 2. disp. 4. conclus. 2. vbi pro hac sententia refert Angelicum Doctorem

Francis. de Quæst. Theol. lib. 7. m. 11.

3. p. q. 2. art. 2. & 1. p. q. 3. art. 3. & asserit communem esse Thomistarum Caietani, Ferrarii, & aliorum. Probat prædicta sententia ex separatione subsistentiæ creatæ à natura humana Christi, quam Verbum assumpsit, quæ euidenter signum est distinctionis, nihil enim potest separari ab illo, cum quo realiter identificatur: sic in forma prædictum argumentum instituitur. Verbum assumpsit naturam humanam, & non assumpsit subsistentiam propriam naturæ humanæ, sed potius naturam ipsam nudam propria subsistentia: ergo subsistentia propria humanæ naturæ separata fuit ab eadem natura: ergo ab illa distinguitur. Alio modo idem ferè argumentum constituitur. Verbum assumpsit naturam humanam, & non assumpsit hominem: ergo homo dicit aliquid supra naturam humanam, quod potest ab hac separari: ergo homo seu suppositum humanum dicit aliquid supra naturam, & ab illa separabile, quod subsistentiam appellamus. Hoc superadditum debere realiter, & non solum per rationem esse distinctum probat ratio supra facta, separatio enim non inducit tantum distinctionem rationis, sed realem, idemque ostendi supra contra Durandum. Hoc reale superadditum non posse consistere in aliquo negatiuo, seu in negatione dependentiæ probauit contra Scoti sententiam. Insuper non posse esse accidentia realia, quæ tanquam connotata suppositum constituunt contra Palud. ostendi. Ex quibus inferunt debere esse aliquid reale positiuum substantiale intrinsecè naturam efficiens.

Conuincit discursus supra factus suppositum humanum dicere aliquid reale positiuum substantiale superadditum naturæ humanæ. Ex supposito humano consequentiam faciunt omnes authores ad reliqua supposita materialia, quorum naturæ ex materia, & forma componuntur, in quibus à paritate hominis subsistentiam naturæ superadditam inferunt esse dandam. Hanc illationem extendere ad suppositum spirituale, cuius natura simplex est, & non constans materia, & forma, v. g. ad Angelum facile non est, contra quam hæc posset institui ratio: Ex eo quod in homine natura constet materia, & forma, non inferunt eadem compositio in natura Angelica: ergo ex eo quod suppositum humanum dicat compositionem ex natura, & subsistentia, non inferunt eadem compositio in supposito Angelico. Vt ergo in homine natura dicit duplicem entitatem, materiam videlicet, & formam, & tamen in Angelo tantum dicit simplicem quandam entitatem: ergo etiam si in homine suppositum dicat naturam, & subsistentiam, in Angelo tantum dicit simplicem entitatem, quæ nullo alio superaddito formaliter erit Angelicum suppositum. Atqui nullum est fundamentum distinguendi subsistentiam à natura præter illud, quod sumitur ex vnione Verbi ad humanam naturam, ex qua tantum immediate inferunt naturæ humanæ subsistentiam inesse superadditam: ergo si ex hac à paritate idè non valet inferri in supposito Angelico, nullum est fundamentum ad distinguendam in Angelo subsistentiam à natura Angelica, sed possumus dicere naturam Angelicam per se ipsam esse subsistentem nullo alio superaddito.

Putauit P. Soar. supra sect. 3. n. 11. non posse dari suppositum, in quo subsistentia à natura realiter distincta non sit, ex quo principio rectè defendit subsistentiam Angeli ab illius naturæ realiter distinguere; verumtamen ipse fatetur n. 16. rationem, quæ prædictam conclusionem probat, tantum esse probabilem quandam coniecturam, cui ego parum fido, illamque non refero, quia facile à quocumque poterit dissolui. Sentio ergo possibilem esse naturam spirituales, quæ secum realiter subsistentiam habet identificatam. Defendo hanc conclusionem, quia nullum contradictionis vestigium inuenio in eo, quod detur talis natura, seu suppositum simplex nullam habens compositionem ex natura, & subsistentia, quod in quæstionibus his similibus vnicum, & potissimum fundamentum est. Meum erat ad corroborandum prædictum fundamentum rationes dissoluere quibus talis subsistentiæ propugnaretur contradictio, verum nullam hucusque audiui cuius adhuc mediocriter, vel apparens difficultas solutionem desideret.

De suppositis spiritualibus quæ de facto dantur assero includere compositionem ex natura, & subsistentia inter se distinctis. Id conicio ex ipsis substantiis spiritualibus, quæ plures alias habent compositiones ex natura, & accidentibus, quæ imperfectiores sunt compositione ex natura, & subsistentia: ergo poterit supposito Angelico tribui hæc compositio, sicuti plures alias accidentales, & imperfectiores tribuuntur, non enim congrueret simplicitas substantialis

B b 2 suppositi,

suppositi, quæ nimiam arguit perfectionem, cum tot accidentalibus compositionibus, quo enim est suppositum substantialiter simplicius, eò simplicius est accidentaliter. & pauciores habet accidentales compositiones. Fateor nos non posse certo numero metiri quot compositiones accidentales componi possint cum simplicitate suppositi, cum etiam si daretur suppositum substantialiter simplex non esset omnino simplex accidentaliter, sed aliquas haberet compositiones, licet pauciores, quàm aliud substantialiter compositum, ideòque prædicta ratione intentum conuincere non præsumo, sed probabiliter morali quadam coniectura suadere, quæ in re vtrunque incerta suffragium posset addere sententiæ communi, cuius opposita non firmiori alia innititur ratione.

20 Probo eandem conclusionem à paritate suppositi humani, in quo anima rationalis spiritalis substantiam superadditam habet, ergo etiam totum còpletum spirituale eandem substantiam habebit superadditam. Ad rationem quæ huius illationis vis intendebatur infringi. Respond. in Angelis apertè cognosci deficere rationem corruptibilitatis, ex qua in substantiis materialibus compositionem agnoscimus ex materia, & forma, ac proinde non possumus circa compositionem istam à paritate arguere, quia constat nobis rationem illius, quod à paritate probare intendimus non esse eandem in vtraque substantia. Ratio verb, ex qua in substantia materiali inferimus distinctionem ex natura, & substantia, videlicet, quia Verbum potest illis vniri hypostaticè, reperitur in Angelis ex mente Pauli iuxta multorum Patrum explicationem, vel saltem nobis non constat oppositum reperiri, sicuti nobis constat Angelos esse incorruptibiles, quod opponitur cum corruptibilitate, ex qua primò deducitur compositio essentialis ex materia, & forma.

21 Suadet etiam conclusio ex testimonio Pauli quod modo innuebam ad Hebræos 2. *Nusquam Angelos apprehendit, sed semen Abrahæ apprehendit*, quod licet multi ex Græcis Patribus interpretentur de voluntate redimendi, alij quàm plurimi ex Latinis apprehensionem hanc de vnione hypostatica intelligunt, qui reici nullo modo possunt, tum propter ipsorum auctoritatem, tum quia Græci Patres, qui testimonium illud interpretantur de cura redimendi, non dissentiant à Latinis, cum vtraque expositio possit componi, neque vnæ alteri contradicat: quibus positis sic arguo. Paulus effert beneficium factum naturæ humanæ per incarnationem ex eo, quod non fuit factum naturæ Angelicæ; ergo potuit fieri naturæ Angelicæ; ergo Verbum diuinum potuit vniri naturæ Angelicæ; ergo natura Angelica habet substantiam distinctam. Probo consequentiam: ex eo, quod Verbum fuerit vnitum naturæ humanæ inferitur naturam humanam habere substantiam distinctam: sed Verbum potuit vniri naturæ Angelicæ; ergo natura Angelica habet substantiam distinctam: Maiorem admittunt omnes: Minorem probaui ex Paulo iuxta explicationem Latinorum Patrum: Consequentiam probat: Si Verbum de facto fuisset vnitum naturæ Angelicæ, natura Angelica esset eadem quæ modò est, sed tunc inferretur habere substantiam distinctam; ergo modo idem eadem ratione inferitur. Neque alicuius est momenti quod ait Hurtadus, videlicet in multorum sententiâ Verbum potuisse assumere suppositum, & ita ratione supradicta nostram conclusionem non probari, quia non intendimus ratione prædicta conclusionem demonstrare, ita vt neq; iuxta aliorum principia aliqua possit reperiri solutio, sed iuxta illa quæ probabiliter defendimus per legitimam consequentiam conclusionem deducere. Mitto asserentes ratione supradicta re non probari ex eo quod Verbum potuerit assumere naturam retinentem propriam substantiam, destruere fundamentum, quo Patres & Concilia intulere in homine dari substantiam distinctam à natura, & hanc propria substantia carere in Christo, ex eo quod Verbum illi fuerit vnitum.

22 De mente D. Thomæ in hac re tractat P. Soar, suprà n. 18. est enim difficile testimonium desumptum ex 1. p. q. 3. art. 3. vbi apertè videtur asserere in Angelis naturam non distinguì à substantia, quod sibi obiecit Caiet. 3. p. q. 4. art. 2. & tantum respondit Angelicum Doctorem nondum tractasse mysterium Trinitatis, & incarnationis cum prædictum scripsit articulum, & ideo non plenè pertractasse distinctionem suppositi ab indiuidua natura. Dignus de Angelico Doctore nostri Doctores loquuntur, cum quibus illum interpretor de natura in còmmuni respectu indiuidui, quod

intellexit nomine suppositi, & docuit non distinguì à natura in communi. Adhibenda est necessariò hæc explicatio ne tantus Doctor sibi contrarius esse videatur, quibilibet à Verbo, possitque ita per vnionem hypostaticam præsubstantiam à natura distinguì. Stat ergo pro sententiâ suprà tradita Angelicus Doctor, cuius auctoritas nihil semper magni ponderis est, & me totum trahit in questionem pro vtraque sententiâ vrgenti ratione defuturâ, in qua ab Angelico Doctore, & communiori Theologorum sententiâ recedendum non est.

Obiicies contra præcipuam conclusionem, quæ diximus substantiam distinguì à natura. Si naturæ humanæ esset innata substantia superaddita natura humana Christi vnita Verbo, & propria substantia spoliata esset violenta. Sed dici nequit violentam esse; ergo dicendum est naturæ humanæ non deberi substantiam superadditam. Respondet Hurtadus naturæ humanæ Christi nullam fieri substantiam, quia loco propriæ substantiæ subrogata est Verbi substantia. Consentiant Recentiores asserentes violentiam non fieri rei, quando si illi inesset appetitus elicitus, contenta esset illo, quod subrogatur loco entitatis, in quam fertur innatus appetitus. Addit Arriaga nihil absurdi esse inferendum, etsi concederetur naturam humanam Christi secundum appetitum innatum esse violentam.

Obiicies secundò. Verbum assumpsit totam essentiam hominis, & non assumpsit substantiam: ergo substantia non dicit aliquid positum, aliàs non assumpsisset totum positum, quod dicit homo, & consequenter non assumpsisset totam essentiam. Resp. essentiam hominis dici illius naturam compositam ex materia, & forma quam totam assumpsit Verbum, etsi non assumpsisset substantiam positam, quæ dicitur essentia, seu natura, sed naturæ terminus, seu complementum. Itaque assumpsit Verbum totum quod naturam constituit, non verò illud, quo constituitur suppositum in esse suppositi, quod aliter dici solet Verbum assumpsisse totum, quod dicit homo in recto, non verò illud, quod dicit in obliquo.

PUNCTUM III.

Quæ sit formalis ratio substantiæ.

FRequenter inquiritur quis sit effectus formalis substantiæ, sub quibus terminis eadè venit difficultas cum illa, quæ sub præfixo titulo voco, cuius termini magis mihi arident, quia vt sæpe monui, & ex professo tradidi Contr. 2. Phys. Punct. 3. effectus formalis non distinguatur à composito constituto ex subiecto, & forma, cui talis effectus formalis tribuitur, vnde idem est inquirere, quis sit effectus formalis substantiæ, ac inquirere, quid sit suppositum constitutum ex natura & substantia? Clariùs ergo inquiritur quæ sit formalis ratio substantiæ: ex qua cognoscatur quid sit suppositum formaliter vt suppositum, & quæ perfectio accrescat naturæ ex eo, quod substantia afficiatur.

Recedendum est in primis à Caietano, qui docuit 3. p. q. 4. art. 2. substantiam esse rationem formalem ex vi cuius existit natura, & formaliter existens constituitur, quod vt componeret dicebat substantiam afficere naturam in priori quodam signo, in quo non supposebatur existens. Sequuntur Caietanum alij Thomistæ, qui pro se referunt Angelicum Doctorem 3. p. q. 17. art. 2. sed immeritò, quia ibi Angelicus Doctor potius oppositum innuit, asserit enim teste ipso Caietano esse pertinere ad personam vt habentem, seu id quod est; & ad naturam vt principium, seu quo aliquid est. Contra Caietani sententiam agendù est rationibus quibus probaui Contr. 2. Punct. 2. essentiam cuiusvis rei non distinguì à propria eiusdem rei existentia. Secundo quia adhuc in opinione, quæ essentia ab existentia distinguatur, creatio terminatur ad rem existentem, & creatio est causalitas ex vi cuius res cum sua existentia constituitur. Sed substantia aduenit naturæ iam creatæ, seu productæ: ergo substantia aduenit naturæ iam existenti: ergo natura non constituitur formaliter existens per substantiam. Tertio, si natura existeret per substantiam, quæ terminatur, natura humana Christi, existeret per substantiam Verbi, sed substantia Verbi est infinita, & ab æterno existens: ergo existeret per existentiam infinitam, & ab æterno existentem.